

Çukurova Üniversitesi

SAĞLIK BİLİMLERİ DERGİSİ

Çukurova University Journal of Health Sciences

Cilt: 15 Sayı: 1,2,3 Yıl: 2000

ISSN 1300 - 4719

Çukurova Üniversitesi

SAĞLIK BİLİMLERİ DERGİSİ

Çukurova University Journal of Health Sciences

CİLT:15

SAYI: 1,2,3

YIL: 2000

ISSN 1300-4719

EDİTÖR

Prof.Dr.Ahmet H. YÜCEL

EDİTÖR YARDIMCILARI

Prof.Dr.Ufuk Ö. METE

Doç.Dr.Handan ZEREN

Doç.Dr.Tamer TETİKER

Doç.Dr.Emin ESEN

Yrd.Doç.Dr.Maclt İLKİT

SAHİBİ

Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Prof.Dr.Sait POLAT

Müdür

DÖRT AYDA BİR ÇIKAR

YAZIŞMA ADRESİ: Ç.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Yayın ve Dökümantasyon
Kurulu Başkanlığı
"Sağlık Bilimleri Dergisi"
01330 Balcalı-ADANA
e mail: sagbile@mail.cu.edu.tr

BASILDIĞI YER: Çukurova Üniversitesi Basımevi-ADANA

EDİTÖR
Ahmet H. YÜCEL

EDİTÖR YARDIMCILARI

Ufuk Ö. METE
Handan ZEREN
Tamer TETKER
Emin ESEN
Macit İLKİT

YAZI İNCELEME KURULU

Aynur ACAR
Caner AÇIKADA
Işık AKGÜN
Ayşe AKIN
Atilla AKKOÇLU
Tekin AKPOLAT
Doğan AKŞİT
Ekrem AKTAŞ
Firdevs AKTAŞ
Fadıl AKYOL
Gülseren ARAZ
Mehmet AVCI
Cengiz BAÇA
Ali BAKI
Nurettin BAŞARAN
İrfan BATAT
Kemal BAYSAL
Kadir BİBEROĞLU
Tufan BİLGİN
Yurdagül CANBERK
Peyami CİNAZ
Hasan ÇOLAK
Atınç ÇOLTU
Hakkı DALÇIK
Nilgün DALDAL
Alp DEMİRELLER
Necdet DOĞACI
Eker DOĞANAFŞARGİL
Hatice DURAK

Nuran ELMACI
Ayhan ENACAR
Hüseyin ENDOĞRU
Yıldız ERHAN
Ahmet GÖĞÜŞ
Sevgi GÖZDAŞOĞLU
Mustafa GÜLEÇ
Gülây GÜLLÜLÜ
Nimet GÜNDOĞAN
Orhan GÜVEN
Vedat HAMURYUDAN
Savaş HATİPOĞLU
Süleyha HİLMİOĞLU
Sami HİZMETLİ
Ramazan KAHVECİ
Beki KAN
Aydanur KARGI
Kamer KILIÇ
Burhan KIRAN
Hülya KÖPRÜLÜ
Güven LÜLEÇİ
Aydın Eren MEMİŞOĞLU
Oktay MUTAF
Taner ONAT
Nezihi OYGUR
Kemal ÖDEV
Yaman ÖRS
Kazım ÖZDAMAR
Servet ÖZGÜR

Baria ÖZTAŞ
Süleyman ÖZYALÇIN
Serpil SALAÇIN
Yıldız SARAÇLAR
Işık SAYIN
Kadir SÜMBÜLOĞLU
Bülent SÜMERKAN
Vesile SEPİCİ
Erdal ŞAHİN
İzzet ŞAHİN
Mehmet ŞEN
Hakan ŞENTÜRK
Halit ŞİMŞEK
Ferda TAŞAR
Ferhan TEZCAN
Belma TURAN
Murat TURGAY
Emel TÜMBAY
Şemsettin USTAÇELEBİ
Halis ÜNLÜ
Necdet ÜNÜVAR
Rana VAROL
Feridun VURAL
Mehmet YILDIRIM
Nilgün YILDIRIM
Nurşen YORDAM
Ayşen YÜCEL

(*) Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyeleri Yazı İnceleme Kurulumuzun doğal üyeleridir.

YAZARLARA AÇIKLAMA

1. "Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi" Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünün yayın organıdır. Dergide; özgün araştırma, olgu sunumları, ön çalışma, teknik not, editöre mektup, Yüksek Lisans ve Doktora tez özetleri, kitap özetleri ve Enstitü haberleri Türkçe veya İngilizce yayımlanır.

2. Dergi dört ayda bir çıkar ve üç sayıda tamamlanır.

3. Dergide yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, bir başka dergide yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır. Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi'nde yayınlanan yazıların telif hakkı dergiye ait olup başka bir yerde yayınlanamaz.

4. Orijinal yazılar 15, kısa deneysel raporlar 5 daktilo sayfasını geçmeyecek şekilde derlenmelidir. Metin A4 (fotokopi) kağıdının bir yüzüne, iki aralıkla IBM uyumlu bir bilgisayarda (tercihen **Microsoft Word** programı ile) Times New Roman 11 boyut büyüklüğünde yazılmalı, sol ve sağda 2,5, üst ve altta 3'er cm boşluk bırakılmalıdır. Yazılar dört nüsha olarak (ve ayrıca disket veya internet ile **.doc** ve **grafik file**'leri olarak) gönderilmelidir.

5. Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

1. Başlık:

* Başlık : Kısa ve öz olmalı

* Kısaltılmış başlık (ayrıca yazılmalı).

*Yazarlar ve çalışmanın yapıldığı merkez,dergiye gönderildiği tarih. ,

2. Özetler:

* Türkçe özet.

* Türkçe anahtar sözcükler.

* Çalışmanın İngilizce başlığı ve İngilizce özeti (abstract).

* İngilizce anahtar sözcükler (Key words).

Anahtar sözcük sayısı beşi geçmemelidir. Türkçe ve İngilizce özetler, en az 100, en fazla 150 sözcükten oluşmalı ve aşağıdaki bilgileri içermelidir:

* Çalışmanın amacı.

* Kullanılan gereçler ve uygulanan yöntemler.

* Bulgular.

* Sonuç.

3. Ana Metin:

Giriş, Gereç ve Yöntem, Bulgular, Tartışma ve Sonuç.

* Kaynaklar: Metin içinde geçiş sırasına göre numaralandırılmalı, üst indis şekilde gösterilmeli ve kaynaklar bölümünde bu numaraya göre sıralanmalıdır. Kaynak vermede "Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü TEZ YAZIM KILAVUZU" nda belirtilen kurallar geçerlidir (Bkz.<http://www.cu.edu.tr/>).

* Kaynaklarda tüm yazarlar belirtilir, fakat yazar sayısı ikiden çok ise metin içinde ilk yazardan sonra "ve ark veya et al" şeklinde kısaltma yapılır.

* Kaynak kısaltmalarında Index Medicus kuralları uygulanır, bu kuralların söz konusu olmadığı durumlarda derginin tam adı yazılır.

ÖRNEKLER:

Makale:

Butterworth JF, Lief PA, Strichartz GR,

Pot C. The pH-dependent local anesthetics activity of diethyl minoethanol. *Anesthesiology*, 1988; 68:501-506.

Kitap:

Klug WS, Cumming MR. *Concepts of Genetics*. 4th Ed., New York: Macmillian Publishing Company, 1994.

Kitabın bir bölümü veya sayfa aralığı:

Ater MD. Bone marrow failure. In: Norton D, Oski F, eds. *Hematology of Infancy of Childhood*. Tokyo: Saunders Co,1987:159-241.

Ackerman E, Ellis LBM, Williams LE. *Biophysical Science*. 2th Ed., New Jersey: Prentice Hall Inc, 1979: 26-47.

* Şekil ve resimler: Fazla şekil ve resimden kaçınılmalı, bütün resim ve şekiller şekil; tablolar ise çizelge olarak adlandırılmalıdır.

* Şekiller, siyah mürekkep ile parlak ve beyaz kağıda çizilmeli veya fotokopi kağıdına laser printerde basılmalı ve kıvrılmadan postalanmalıdır. Resimler ve şekiller, kağıtlara yapıştırılmayıp arkalarına, ait olduğu makale, yazarın adı, şekil numarası yumuşak kurşun kalemle yazılmalı ve metin içinde yerleri işaretlenmelidir. Şekil altı yazılar ayrı bir kağıda sıra ile yazılarak gönderilmelidir

* Resim ve şekiller, bilgisayarda yazılmış metnin içine yerleştirilerek veya ayrı-ayrı metin ve grafik File'ları halinde de gönderilebilir. Fakat metin ile birlikte resim ve şekillerin kağıda basılı orijinaleri de mutlaka gönderilecektir.

4. Son sayfa:

Yazarın yazışma adresi yer alacaktır.

Çukurova Üniversitesi SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

İÇİNDEKİLER

Özgün Araştırma

Experience With the Sheatless Intraaortic Balloon

Serdar ÇİMEN, Hakan GERÇEKOĞLU, Bayer ÇINAR , Mehmet KAPLAN, Bülent KETENCİ,
Batuhan ÖZAY, Murat DEMİRTAŞ, Azmi ÖZLER

1

Olgu Sunumu

Sliding Atrial Septoplasty in an Adult Atrial Septal Defect

Serdar ÇİMEN, Hakan GERÇEKOĞLU, Vedat ÖZKUL, Mehmet KAPLAN, Bülent KETENCİ,
Bayer ÇINAR, Murat DEMİRTAŞ, Azmi ÖZLER

5

Tez Özetleri (1999-2000)

Adli Tıp

11

Çukurova Yöresinde HumF13B STR Lokusu Allel Frekanslarının Saptanması

Lale KELLECE, *Doktora Tezi, 1999, 74 Sayfa, Adli Tıp Programı*

Türkiye’de Adli Psikolojinin Konum ve Sorunlarının İrdelenmesi

Ayşe Dolunay SARICA, *Yüksek Lisans Tezi, 2000, 88 Sayfa, Adli Tıp Programı*

Farmakoloji

17

**İzole Kurbağa Özofagus Striplerinde Nitrerjik Mekanizma Aracılığı ile Oluşturulan
Geşemeler Üzerinde Uvabain, Sodyum Metavanadat ve Amilorid’in Etkileri**

Naciye DÖNDAŞ, *Doktora Tezi, 2000, 54 Sayfa, Farmakoloji Programı*

Fizyoloji

21

Fare Balb/C ve C57bl/6J Hatlarında In Vitro Fertilizasyon ve Heterolog Zigot Aktarılması

Kerem Tuncay ÖZGÜNEN, *Yüksek Lisans Tezi, 2000, 57 Sayfa, Fizyoloji Prgramı*

Halk Sağlığı

25

**Adana Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi Acil Servisine Başvuran Kaza
Olgularının Epidemiyolojik Araştırması**

Songül DURUKAN, *Yüksek Lisans Tezi, 2000, 80 Sayfa, Halk Sağlığı Program*

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine Menopoz Nedeni ile Başvuran Kadınların Sağlık Sorunlarının Tanımlanması ve Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi

Nuriye KABUKÇU, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 133 Sayfa, *Halk Sağlığı Programı*

Ç.Ü. Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine Başvuran 15-49 Yaşındaki Evli Kadınların I. Basamak Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Durumu ve Etkileyen Faktörlerin Araştırılması

Emine ÖZTÜRK, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 85 Sayfa, *Halk Sağlığı Programı*.

Kulak Burun Boğaz

33

Periferik Fasial Paralizili Hastalarda Odyolojik Bulguların Değerlendirilmesi

Funda Akar AYÇİN, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, *Kulak Burun Boğaz Programı*.

Mikrobiyoloji

37

Sağlıklı ve Lösemili Çocuklarda VZV(Varicella Zoster Virusu)'na Karşı Antikor Sıklığı

Reva ERGİN, *Yüksek Lisans Tezi*, 1999, 43 Sayfa, *Mikrobiyoloji Programı*.

Herpes Enfeksiyonlarında Kullanılan Anti Herpetik İlaçlarla Bitkisel Ekstraktların Antiviral Etkilerinin Karşılaştırılması

Öznur UYANIK, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 44 Sayfa, *Mikrobiyoloji Programı*.

Mycobacterium Tuberculosis İzolatlarında Rifampisin Direncinin Tespiti

Meral ÇEKEM, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 45 Sayfa, *Mikrobiyoloji Programı*.

Fabrika İşçilerinde Yüzeysel Mikoizlerin Sıklığı ve Etkenleri

Esra ÇELİK, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 37 Sayfa, *Mikrobiyoloji Programı*.

Parazitoloji

47

Adana ve Çevresindeki Çeşitli Sağlık Kuruluşlarından Elde Edilen Dışkı Örneklerinde Entamoeba Histolytica'nın Kültür, Boyama ve Elektroforez yöntemleriyle Diğer Amip Türlerinden Ayrılması

Serdar ŞANLI, *Yüksek lisans Tezi*, 2000, 54 Sayfa, *Parazitoloji Programı*.

Tıbbi Biyoloji

51

Adana Yöresinde Sık Rastlanan Sivrisinek Türlerinin Karyotip Analizi ve Total DNA İzolasyonu

Songül BUDAK, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 56 Sayfa, *Tıbbi Biyoloji Programı*.

Bakteriofaj T4 Lizozim Geninin (Gen e) Plazmid Vektörler ile Klonlanması

Ali İrfan GÜZEL, *Yüksek Lisans Tezi*, 2000, 75 Sayfa, *Tıbbi Biyoloji Programı*

Experience With the Sheathless Intraaortic Balloon

Berdar ÇİMEN¹, Hakan GERÇEKOĞLU¹, Bayer ÇINAR¹, Mehmet KAPLAN¹, Bülent KETENCI¹,
Batuhan ÖZAY¹, Murat DEMİRTAŞ¹, Azmi ÖZLER¹

¹Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Centre-İSTANBUL

Geliş Tarihi: 22 Eylül 2000

Abstract

Intraaortic balloon pumping (IABP) has been used for temporary circulatory support for the last twenty-five years. IABP has been particularly useful in patients with critical myocardial ischaemia causing hemodynamic instability. Many clinicians are reluctant to insert the balloon in the early stages of the disease process owing to complications, which may follow and complicate the status. Ischaemia of the leg on the side of insertion of the balloon into the femoral artery is one of the most common complications. At the Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Centre we have shared many of these reservations concerning early insertion of the intraaortic balloon. From January 1993, we have used the sheathless intraaortic balloon in the hope that overall complication rates would be reduced. We have used the sheathless balloon in 110 patients and have succeeded inserting the device in all patients. Only in one patient serious leg ischaemia occurred and in another ten patients minor complications were encountered. Our current experience suggests that the sheathless intraaortic balloon carries a low risk of complications and that the device should be used as first choice in temporary intraaortic counterpulsation.

Key Words: Intraaortic balloon, sheathless insertion, complication.

Introduction

IABP has been used extensively at the Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Centre for the last 15 years when temporary mechanical support of the circulation has been indicated especially to assist weaning from cardiopulmonary bypass and to treat postoperative low cardiac output^{1,2}. During this time several different routes of insertion techniques have been used in order to minimize the complications, which have been described as occurring during insertion and usage^{3,4}. The most common route has been the femoral artery inserted with the technique described by Subramanian et al⁴. Other routes such as transthoracic or iliac artery routes have been used occasionally according to the preference of the clinician in charge. Complications arising from balloon insertion have arisen regardless of the method used. Our experience is in line with previous reports that have shown that many complications are vascular in origin and related simply to size mismatch between the diameter of counterpulsation catheter and the available lumen of diseased iliac and femoral arteries^{3,5}.

Methods

Between January 1993 and May 1999 we attempted to introduce the intraaortic balloon by a sheathless insertion technique in 110 patients. Each patient conformed to the clinical criteria for

mechanical support of the circulation used in our institution. On each occasion a 9.5 F 40 cc sheathless catheter (Datascope Corporation) was used. The common femoral artery was identified by palpation and cannulated by Seldinger technique. The sheathless catheter was inserted according to the manufacturer instructions. After insertion a chest X-ray was taken to confirm the position of the balloon in the descending aorta. During the time in which the balloon is located in the descending aorta all patients were given 5000 units intravenous heparin four times a day together with 500 ml of rheomacrodex. Removal of the balloon was performed according to the manufacturer instructions. The balloon is removed directly from the artery and pressure is applied for 20 minutes.

Results

The clinical profiles of these 110 patients are summarized in Table 1. There were 85 men and 25 women, with a mean age of 65 years. Number of patients with diabetes mellitus, hypertension, and peripheral vascular disease were 28, 39 and 22 respectively. The indications of the balloon insertion were listed in Table 2. Failure from cardiopulmonary bypass weaning was encountered in most of the patients.

Table 1. Clinical profiles of patients.

Mean age (year)	65±10
Sex (male)	85
Diabetes Mellitus	28
Hypertension	39
Peripheral Vascular disease	22

Table 2. Indications for balloon insertion.

Failure to wean CPB	59
Postoperative low cardiac output	32
PTCA failure and hemodynamic instability	10
Cardiogenic shock following MI	9

CPB: Cardiopulmonary Bypass, MI: Myocardial Infarction

The balloon insertion time varied from 4 to 8 minutes, mean 6 minutes (Table 3). Only in 4 patients percutaneous insertion failed and balloons were inserted with surgical cut-down. In one patient

serious leg ischaemia and in 10 patients mild leg ischaemia were detected.

Table 3. Technical aspects of IAB insertion.

Mean insertion time (Minute)	6±2
Failed Insertion	4
Major complication	1
Minor complication	10
Mortality	20
Duration of catheter (Hour)	48±11

Twenty patients died in the first 48 hours of insertion due to low cardiac output.

Removal of the balloon catheter was successful in all cases with no complications or difficulties.

Discussion

The Datascope sheathless balloon catheter has two important differences from earlier classic catheter design and these have been described by Nash⁶. 1) Catheter tip is designed to penetrate tissue easily, 2) a tack-weld was added at the proximal end of balloon to avoid the snagging of tissue and hence increase the 'pushability' of the catheter.

The use of IABP at our institution in common with other centres has always been attended by concerns⁶ over possible complications especially of a vascular nature. Hence having tried different techniques of insertion, we believed that every route had complications, the most frequent and embarrassing of which was extremity ischaemia.

In our all patients in whom sheathless insertion technique was used we did not encounter any vascular complications other than minor and transient extremity ischaemia except one. In this patient who had peripheral vascular disease known preoperatively, serious extremity ischemia occurred following balloon insertion. Although no difficulty has occurred during sheathless insertion, balloon removal was considered to rescue the limb. However, as the balloon was being taken down we lost the patient with cardiac arrest. We did not see any other major extremity or wound complication in these patients during counterpulsation. When we evaluated patients with mild ischemia we realized

that four of them had body surface area about 1.6 m² and six had peripheral vascular disease. We believe that the internal diameter of the main femoral artery were narrow in small-sized patients and despite the elimination of the sheath, the diameter of the catheter was large enough to obstruct the flow. We think the same obstructive process has occurred in patients with peripheral vascular disease. The reasons of fewer complication rate with the use of the sheathless balloon have been described before^{6,7}. Elimination of the introducing sheath has enabled the diameter of the balloon catheter to be reduced from 3.8 mm to below 3.2 mm, and as a result its cross sectional area is reduced from 11.5 mm² to 7.9 mm², that is a %30 reduction in the potential for arterial obstruction.

Balloon insertion without sheath failed in four patients. Two of these patients were over 100 kg in whom femoral artery pulsations were weak due to the thick subcutaneous tissue. In one the balloon was inserted into the vena cava inferior and in the other tip of the balloon catheter was bent, the balloons were inserted by open surgical method. In the other two patients the balloon tips were also bent during sheathless insertion that we think merely due to inexperience and in these patients insertions were successful with the sheath. In the remaining 106 patients no problems of insertion were encountered.

We have found that this type of technique of insertion is simple and quick. The mean insertion time is about 5-6 minutes and this enables the support to be commenced very quickly. At the same time sheathless balloon insertion avoids the problems of impaired balloon inflation because of inadvertent failure of the inexperienced operator to ensure that the balloon is fully disengaged from the sheath. Our experience has led us believe that

sheathless insertion of the IAB by femoral artery route is the least harmful way of insertion. In conclusion we have found that the sheathless intraaortic balloon to offer significant advantages. The potential for reduction in arterial complications has been confirmed by our experience and the simplicity and speed with which the device may be introduced into the arterial circulation have impressed us. These features may make the earlier use of intraaortic balloon pumping a favored option in the treatment of patients with circulatory instability.

References

1. Scanlon PJ, O'Connell J, Johnson SA, Moran JM, Gunnar R, Pifarrie R. Balloon counterpulsation following surgery for ischaemic heart disease. *Circulation*, 1976; 54(6 suppl):III-90.
2. Sturm JT, McGee, Fuhrman TM, Davis GL, Turner SA, Edelman SK, et al. Treatment of postoperative low cardiac output syndrome with Intraaortic balloon pumping. Experience with 412 patients. *Am J Cardiol*, 1980; 45: 1033-1036.
3. Pennington DG, Swartz M, Codd JE, Merjavay JP, Kaiser GC. Intraaortic balloon pumping in cardiac surgical patients: a nine-year experience. *Ann Thoracic Surgery*, 1983; 36:125-136.
4. Supramanian VA, Paul J, Sos TA. Percutaneous intraaortic balloon counterpulsation: a new technique. *14th Annual Meeting of AAMI*, May 1978.
5. Alderman JD, Gabliani GJ, McCabe CH, Brewer CC, Lorel BH, Pasternak RC Skillman JJ, et al. Incidence and management of limb ischaemia with percutaneous wire-guided intraaortic balloon catheters. *J Am Coll Cardiol*, 1987; 9:524-530.
6. Nash IS, Lorell BH, Fishman RF, Baim SD, Donahue C, Diver DJ. A new technique for sheathless percutaneous intraaortic balloon catheter insertion. *Cath Cardiovasc Diagn*, 1991; 23:57-60.
7. Philips SJ, Tannenbaum M, Zeff RH, Iannone LA, Ghali M, Kongtahworn C. Sheathless insertion of the percutaneous Intraaortic Balloon pump: an alternate method. *Ann Thorac Surg*, 1992;53:162.

Yazışma Adresi :

Dr. Serdar ÇİMEN
Atatürk Cad. Kardeşler Apt. 20/2
Kozyatağı/Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 0216 411 42 43

Sliding Atrial Septoplasty in an Adult Atrial Septal Defect

Serdar ÇİMEN¹, Hakan GERÇEKOĞLU¹, Vedat ÖZKUL¹, Mehmet KAPLAN¹, Bülent KETENCI¹,
Bayer ÇINAR¹, Mural DEMİRTAŞ¹, Azmi ÖZLER¹

¹Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Center - İSTANBUL

Geliş Tarihi: 22 Eylül 2000

Abstract

Atrial septal defects are mainly repaired either by direct suture or using pericardial or synthetic patches. In present case we repaired atrial septal defect by sliding the patient's own autologous excessive septal tissue. As postoperative early result was uneventful, we believe this kind of approach can be contemplated in suitable cases.

Key Words: Atrial septal defect, surgery, treatment.

Introduction

Atrial septal defects in adult patients are mainly repaired with a synthetic patch or autologous pericardium. Direct closure is occasionally performed in adults because of the tension resulting intractable arrhythmias.

Case Report

A 60-year old woman with a history of effort dyspnea, palpitation and angina was referred to surgical department of Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Centre with the diagnosis of an ASD. She was in New York Heart Association (NYHA) Class III.

Transthoracic echocardiograph revealed, atrial septal defect (ASD) secundum, 3(+) tricuspid insufficiency, pulmonary hypertension (estimated pulmonary artery pressure-systolic: 42 mm Hg), 1(+) mitral insufficiency, 1(+) aortic insufficiency. Left ventricle systolic, diastolic diameters and

ejection fraction were 3.3 cm, 5.2 cm and %60 respectively. Right atrium and ventricle were moderately dilated. Transesophageal echocardiograph was consistent with the transthoracic echocardiograph. Cardiac catheterisation and angiography also revealed secundum type atrial septal defect. On right heart catheterisation right atrium mean pressure, right ventricle systolic/diastolic pressures, pulmonary artery systolic/diastolic pressures and pulmonary capillary wedge pressure 16 mmHg, 40/30 mmHg, 40/30 mmHg and 28 mmHg respectively. Oxygen saturations were aortic: % 95, vena cava superior: %69, vena cava inferior: %80, right atrium (middle): % 83, right atrium (superior): 72, right atrium (inferior): 91, right ventricle: %87 pulmonary artery: %85. Qp (pulmonary blood flow) and Qs (systemic blood flow) were 9 and 7 l/min respectively. Qp/Qs was 1.3. Pulmonary and systemic vascular resistances were 2.3 and 16.3 wood units. Coronary arteries were normal on coronary angiography.

The patient was operated on December 1999. Following routine anaesthesia and cannulation, the heart was arrested with crystalloid cardioplegia. Right atrium was opened and in exploration approximately 3x4-cm atrial septal defect of fossa ovalis type was located in the middle of the atrial septum. A flap of septal tissue extending from the anterior-inferior edge of the septal defect was floating freely between the two cavities (Figure 1).

Figure 1. Atrial septal defect and free floating septal tissue.

The flap was a continuum of the septal tissue as if it was severed neatly off the septum. It was neither thin nor friable nor had a cribriform appearance. Although we had planned to repair the defect by the untreated autologous pericardium of the patient, following exploration we realised that the free-floating septal tissue could close the defect without any tension. So we repaired septal defect by simply sliding the flap with continuous suture technic by a 3/0 polypropylene (Figure 2).

Figure 2. Closed atrial septal defect by sliding septal leaflet.

Concomitant tricuspid valve repair was done with DeVega annuloplasty technique. Cross-clamp, cardiopulmonary bypass and operation times were 23', 42' and 150' respectively. In early postoperative period atrial fibrillation that was present preoperatively, continued without

interfering dynamics, seriously. The patient was taken to the service on the 1st postoperative day and was discharged on the 6th day of the operation. Although her atrial fibrillation persisted, her functional capacity improved. Echocardiography taken on at 3 months revealed no shunt and the patient was doing well in NYHA Class I.

Comment

Although our patient's main symptom was, dyspnea on exertion and palpitation, chest pain of typical angina pectoris was also present. that we On coronary angiography no serious lesion was present explaining this situation A case report like ours has been reported by Fahmy and Schivone before¹.

There are basically two surgical methods for secundum atrial septal defect repair. One is direct suture technique and the other is patch repair. If possible direct suture is preferred because of shorter cross-clamp time, simplicity of the technique and also avoidance of extra material inside the atrium. There are reports about the complications of patch repair such as suture dehiscence², thrombus formation and stroke³. The preference depends mainly on the size of the defect. In Siyami Ersek Thoracic and Cardiovascular Surgery Centre, we infrequently suture the defect directly due to the possibility of creating tension in adult patients.

In our patient beside a large septal defect there was also quite a big septal tissue floating freely between the two atria attached anteriorly to the septum. As we sized the free-floating tissue we realised that it fitted the opening without creating undue tension. So we simply sutured the floating tissue to the septum with 3/0 polypropylene.

Although autogenous excessive atrial septal tissue usage is not mentioned in literature we declare that each patient should be considered independently and repair technics similar to ours can be used in suitable cases.

References

1. Fahmy A, Schivone W. Unusual clinical presentations of atrial septal defect. *Chest* 1993;104(4):1075-1078.
2. Cohn LH, Morrow AG, Braunwald E. Operative treatment of atrial septal defect: clinical and haemodynamic assessments in 175 patients. *Br Heart J*, 1967;29(5):725-734.
3. Shibata Y, Abe T, Kuribayashi R, Sekine S, Seki K, Yamagishi I, Chanda J. Surgical treatment of isolated atrial septal defect in patients more than 50 years old. *Ann Thoracic Surg*, 1996; 62(4):1096-1099.

Yazışma Adresi:

Op. Dr. Serdar ÇİMEN
Atatürk Cad. Kardeşler apt.
20/2 Sahrayı-cedit
Kadıköy-İSTANBUL
Tel : 0 216 411 42 43
Fax : 0 216 337 97 19
e-mail : mehmetkaplan@superonline.com

Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

**DOKTORA VE YÜKSEK LİSANS
TEZ ÖZETLERİ**

Adana – 1999, 2000

ADLI TIP ANABİLİM DALI

Adana – 1999, 2000

Çukurova Yöresinde HumF13B STR Lokusu Allel Frekanslarının Saptanması

Allele Frequency Determination of HumF13B in Çukurova Region

Lale Kellece, *Doktora Tezi*, 1999, 74 Sayfa, *Adli Tıp Programı*

Danışmanı: Prof.Dr.Serpil SALAÇIN

Özet

Bu çalışmada, Çukurova yöresinde yaşayan 110 kişilik bir populasyon örneğinde HumF13B STR lokusu allel frekansları saptanmıştır. F13B lokusunun bu yörede adli amaçlı kimliklendirme ve paternite araştırmalarında kullanılabilirliği istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar Asya ve Avrupa populasyonlarında yapılan diğer çalışma sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

110 gönüllü vericiden alınan intravenöz kan örneklerinden filtre kağıtları üzerinde kan lekeleri oluşturulmuş, bu lekelerden Chelex 100 ve Proteinaz K yöntemi kullanılarak, DNA ekstrakte edilmiştir. F13B STR lokusu PCR ile amplifiye edilmiş ve amplifiye F13B lokus ürünleri, poliakrilamid jelde, allelik ladder ile beraber separe edilmiştir. Gümüş boyama ile görünür hale getirilen F13B allelleri, allelik ladder komponentleri ile makroskobik karşılaştırma yapılarak tanımlanmıştır.

110 kişiden oluşan bu populasyon örneğinde, allel 6, 7, 8, 9 ve 10 olmak üzere beş F13B alleli gözlenmiştir. Bu allellerin frekansları sırasıyla; allel 6= 0.0910, allel 7= 0.0045, allel 8= 0.3273, allel 9= 0.2045 ve allel 10= 0.3727 olarak saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar Hardy-Weinberg eşitliği ile uyumlu bulunmuştur. Bizim de içinde yer aldığımız Avrupa populasyonlarındaki F13B allel frekanslarının, özellikle allel 6, 8 ve 10'nun frekansları yönünden değerlendirildiğinde, Uzak

Doğu Asya populasyonlarından farklılık gösterdiği gözlenmiştir.

Çukurova yöresinde, F13B STR lokusunun gözlenen heterezigotluk oranı; 0.69092, MEC değeri; 0.44507, pM değeri; 0.14032, pD değeri ise; 0.85968 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara dayanılarak, F13B STR lokusunun Çukurova yöresinde adli amaçlı kimliklendirme ve paternite araştırmalarında kullanımının anlamlı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: HumF13B, Kimliklendirme, Paternite Tayini, STR'lar.

Abstract

In this study allele frequencies of the short tandem repeat system HumF13B were determined in a population sample including 110 unrelated individuals. The several forensic efficiency data were statistically calculated for the demonstration of the usefulness of F13B locus in Çukurova region for individualization and paternity determinations.

Bloodstains were prepared from blood samples taken from 110 healthy volunteer donors on filter papers. DNA were extracted from these bloodstains using Chelex-100 and Proteinase K procedure. After the amplification of F13B locus, the amplified F13B products were separated in a polyacrylamide gel along with the locus specific

allelic ladder and visualized by silver staining. F13B alleles were determined by macroscopic comparison with allelic ladder components.

In this population sample, totally five allele 6, 7, 8, 9 and 10 of F13B were observed. The calculated frequencies of these alleles are as follows: allele 6= 0.0910, allele 7= 0.0045, allele 8= 0.3273, allele 9= 0.2045 and allele 10= 0.3727. The results were in good agreement with the Hardy-Weinberg equilibrium. The frequencies of F13B allele 6, 8 and 10 in European populations and in our population were found to be very different from those in Far East Asian populations.

In Çukurova region the observed heterozygosity rate, MEC, pM and pD value of F13B locus were calculated as 0.69092, 0.44507, 0.14032 and 0.85968 respectively.

The obtained results suggest that F13B STR locus can be useful for personal identification and paternity determinations in Çukurova region.

Key Words: HumF13B, Individualization, Paternity Determinations, STRs.

Türkiye’de Adli Psikolojinin Konum ve Sorunlarının İrdelenmesi

The Status and Problems of Forensic Psychology in Turkey

Ayşe Dolunay SARICA, Yüksek Lisans Tezi, 2000,88 Sayfa, Adli Tıp Programı

Danışmanı: Doç.Dr.Necmi ÇEKİN

Özet

Hukuk toplum içinde bireyler ve bireyler ile devlet arasındaki ilişkileri düzenleyen kuralların bütünüdür. Hukuk mekanizması, sorumluluğundaki olaylar karşısında doğru kararları almak durumundadır. Bu kararların alınmasında, davaların içeriklerindeki etmenler, çoğu zaman, çeşitli mesleklerin uzmanlık alanlarının sınırları içerisine dahil olmaktadır. Böyle bir hizmet doğrultusunda, çeşitli mesleklerin, Adli Bilimler (Forensic Sciences) çatısı altında toplandıkları bilinmektedir.

Adli Bilimler bünyesinde yer alan bazı bilim dallarının günümüzde yeni gelişmekte olduğu görülmektedir ve Adli Psikoloji bu dallardan biridir. Adli psikolojinin ülkemizde henüz hak ettiği noktada olmadığı kabul edilmektedir. Buna neden olan başlıca etmenler yasalarımızın adli psikologların görev ve sorumluluklarına bakış açısı ve ülkemizde varolan adli psikoloji lisansüstü eğitim programlarıdır.

Bu çalışmada söz konusu etmenler incelenerek, ülkemizde adli psikolojinin gelişimini etkileme durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Geniş bir kaynak taraması ile birlikte, adli psikoloji lisansüstü eğitimi veren merkezler ziyaret edilerek, bu merkezlerde sunulan eğitim programları, bitirilen tezler ve mezunlar ile ilgili bilgi toplanmıştır. Ulaşılabilen beş mezuna açık uçlu sorulardan oluşan bilgi formları iletilerek, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve yorumlanmıştır. Ayrıca lisansüstü eğitim veren bir

merkezin eğitim programı, üç uzmanın görüşleri doğrultusunda içerik bakımından program değerlendirmesine tabi tutulmuştur. İki anketten elde edilen veriler Üçgenleme Yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Bulgularımız, belirli birtakım gelişmelerle birlikte, yasalarımızın adli psikologların görev ve sorumluluklarına yaklaşımlarının ve adli psikoloji dalında ülkemizde verilen lisansüstü eğitim programlarının henüz gereken noktada olmadığı yönündedir. Ancak, psikologların ilgili meslek örgütlerinin ve devlet kademelerinin girişimleri sonucunda adli psikolojinin ülkemizde kısa sürede gelişeceğine inanmaktayız.

Anahtar Sözcükler: Adli Psikoloji, Adli Bilimler, Lisansüstü Eğitim, Yasalar.

Abstract

Law, is the whole set of rules that organizes human and group relations. It is the duty of the jurisprudence to come to decent decisions in forensic cases. In most of these cases, finding the truth involves the work of many disciplines. For such a purpose, many specialities have come together to form the Forensic Sciences.

Some of the disciplines in Forensic Sciences have developed recently and Forensic Psychology is known to be one of them. Forensic Psychology is a discipline considered to be way behind its

potential in Turkey. The main reasons for it are thought to be the laws involving the responsibilities of forensic psychologists and the forensic psychology graduate programs available in Turkey.

In this study, the possible effects of these two factors on the development of forensic psychology in Turkey were investigated. Beginning with a detailed literature review, the forensic psychology graduate schools were visited. Data were collected on the program curriculum, the finished theses and using an open-ended questionnaire, five of the graduates' observations and suggestions about working conditions and job opportunities in these programs were evaluated with the content analysis method. Also, one of the graduate programs was evaluated in terms of the

courses' content by three examiners. The two groups of data were analyzed using the Triangulation Method.

Our findings suggest that, despite a number of developments in the field, the laws and the educational system involving forensic psychology practices are not at the expected level in Turkey. However, with the efforts of psychologists and other related professions and their organizations and governmental and state institutions, we believe that forensic psychology practices will reach its desired status in Turkey.

Key Words: Education, Forensic Psychology, Forensic Sciences, Laws.

FARMAKOLOJİ ANABİLİM DALI

Adana – 2000

İzole Kurbağa Özofagus Striplerinde Nitrerjik Mekanizma Aracılığı ile Oluşturulan Gevşemeler Üzerinde Uvabain, Sodyum Metavanadat ve Amilorid'in Etkileri

Effects of Ouabain, Sodium Metavanadate and Amiloride on Isolated Frog Esophageal Strips Relaxations Induced by Nitrergic Mechanism

Naciye (Yaktubay) DÖNDAŞ, Doktora Tezi, 2000, 54 Sayfa, Farmakoloji Programı

Danışmanı: Doç.Dr.Nuran ÖĞÜLENER

Özet

Bu çalışmada, ağırlıkları 15-25 g arasında olan her iki cinsten tatlı su kurbağaları (*Rana pipiens*) kullanıldı. Deserebre edilip medulla spinalisi tahrip edilen hayvanın üst özofagus segmenti sirküler olarak izole edildikten sonra şerit halinde 0.5 g tansiyon altında Tyrode solüsyonu içeren banyo ortamına asıldı. Metakolin ile kastırılan izole kurbağa üst özofagus sirküler kas şeritlerinde elektriksel alan stimülasyonu (EAS), ultraviyole ışığı (U.V.; NaNO₂'siz ve NaNO₂'li ortamda), asidifiye sodyum nitrit (a-NaNO₂) ve sodyum nitroprusiyat (SNP) ile oluşturulan gevşemelerde Na⁺-K⁺-ATPaz aktivitesinin muhtemel katkısı araştırıldı.

NO sentaz inhibitörü N^w-nitro L-arginin (L-NA), EAS aracılı gevşemeleri konsantrasyona bağımlı bir şekilde ve tamamen ortadan kaldırırken, U.V. (NaNO₂'li), a-NaNO₂ ve SNP gevşemelerini etkilemedi. Fakat, NaNO₂'siz ortamdaki U.V. gevşemelerini konsantrasyona bağımlı bir şekilde ve anlamlı olarak artırdı. Selektif Na⁺-K⁺-ATPaz inhibitörü uvabain EAS-, U.V.-, a-NaNO₂ ve SNP-aracılı gevşemeleri konsantrasyona bağımlı bir şekilde ve anlamlı olarak azalttı. Sodyum metavanadat da gevşetici ajanlara bağımlı gevşemeleri azalttı. Ancak preparatlarda yavaş gelişen ve konsantrasyona bağımlı olan kasılmalara neden oldu.

Na⁺-H⁺ pompa inhibitörü amilorid, EAS-, U.V. (NaNO₂'siz)-, a-NaNO₂- ve SNP-aracılı gevşemeler üzerinde etkisiz iken U.V. (NaNO₂'li) gevşemelerini konsantrasyona bağımlı bir şekilde ve tamamen inhibe etti. Selektif solubl guanilat siklaz inhibitörü 1H-[1,2,4] oxadiazolo-[4,3-a] quinoxalin-1-one (ODQ), EAS-, U.V.-, a-NaNO₂- ve SNP- aracılı gevşemeleri anlamlı bir şekilde azalttı. ODQ + uvabain kombinasyonu ise, EAS ile oluşturulan gevşemeleri tamamıyla inhibe etti.

Bulgular, izole kurbağa üst özofagus preparatında kullanılan gevşetici uyarılara bağımlı olarak gelişen cevaplarda Na⁺-K⁺-ATPaz aktivitesindeki bir artışın katkıda bulunabileceğini ve bu etkinin guanilat siklaz aktivasyonundan bağımsız olabileceğini telkin etmektedir.

Anahtar Sözcükler : Na⁺-K⁺-ATPaz, Nitrik oksid (NO), Nonadrenerjik Nonkolinerjik (NANK), Özofagus, sGMP.

Abstract

Both sexes of fresh water frogs (*Rana pipiens*) weighing 15-25 g were used in this study. Upper esophageal segment was removed after the animal was decapitated and pithed. The preparation was

isolated circularly and mounted as a strip under 0.5 g tension in organ bath containing Tyrode solution. In this study, possible contribution of $\text{Na}^+\text{-K}^+\text{-ATPase}$ activity on electrical field stimulation (EFS)-, ultraviolet light radiation (U.V.; with or without NaNO_2)-, acidified sodium nitrite ($\alpha\text{-NaNO}_2$)- or sodium nitroprusside (SNP)-induced relaxations observed in the precontracted strips of frog esophageal upper segments were investigated. N^ω -nitro L-arginine (L-NA), an inhibitor of NO synthase, completely inhibited EFS-induced relaxations, but did not affect U.V. (with NaNO_2)-, $\alpha\text{-NaNO}_2$ - or SNP-induced relaxations. On the other hand, it dramatically increased the U.V. (NaNO_2 -free)-induced relaxations. Ouabain, a selective inhibitor of $\text{Na}^+\text{-K}^+\text{-ATPase}$, significantly decreased EFS-, U.V.-, $\alpha\text{-NaNO}_2$ - or SNP-induced relaxations in a concentration dependent manner. Sodium metavanadate also decreased the relaxations induced by these agents, but it caused contractions in the preparations in a concentration

dependent manner. U.V.(with NaNO_2)-induced relaxations were completely inhibited by amiloride, a $\text{Na}^+\text{-H}^+$ pump inhibitor, but it did not affect EFS-, U.V.(NaNO_2 -free)-, $\alpha\text{-NaNO}_2$ - or SNP-induced relaxations. 1H-[1,2,4] oxadiazolo-[4,3-a] quinoxalin-1-one (ODQ), a selective inhibitor of guanylyl cyclase, dramatically decreased EFS-, U.V.-, $\alpha\text{-NaNO}_2$ - or SNP-induced relaxations. And ODQ + ouabain combination completely inhibited EFS-induced relaxations.

Findings suggest that relaxant stimuli used in the present study may cause an increase in the $\text{Na}^+\text{-K}^+\text{-ATPase}$ activity which contributes to the relaxation of the frog upper esophageal circular segment, and this action may be independent from guanylate cyclase activation.

Key Words : cGMP, Esophagus, $\text{Na}^+\text{-K}^+\text{-ATPase}$, Nitric Oxide (NO), Nonadrenergic Noncholinergic (NANC).

FIZYOLOJİ ANABİLİM DALI

Adana – 2000

Fare Balb/C Ve C57bl/6j Hatlarında In Vitro Fertilizasyon Ve Heterolog Zigot Aktarılması

In Vitro Fertilization In Balb/C And C57bl/6j Strains And Heterologous Zygote Transfer

Kerem Tuncay ÖZGÜNEN, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 57 Sayfa, Fizyoloji Programı

Danışmanı: Prof.Dr.Tuncay ÖZGÜNEN

Özet

Sunulan bilim uzmanlığı tezinde embriyo mühendisliğinin ileri çalışmaları için temel olan hayvan hatlarının üretimi, yetiştirilmesi, bakım koşullarının optimize edilmesi ve yeni doğan döneminden, bu bireyin bir sonraki doğum yapmasına kadar olan evrelerin izlenmesinde kullanılan standart yöntemlerin birimize uyarlanması hedeflenmiş olup, vasattan kaynaklanan 2-Hücre bloğu dışında bütün basamaklar başarı ile tamamlanıp aşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Fare, Bakım ve Üretim, C57bl/6j, İvf-Et, Üreme Fizyolojisi .

Abstract

In this presented master thesis, the aim is to breed, to house and to optimize breeding-housing conditions of the animal strains and to apply standardized methods of advanced embriyo engineering technics from the neonatal period of an individual to its birth giving stage in our department.

All the steps were successfully accomplished except the 2-Cell block because of the cultural media.

Key Words: C57bl/6j, Housing and Breeding, İvf-Et, Mouse, Reproductive Physiology.

HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

Adana – 2000

Adana Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi Acil Servisine Başvuran Kaza Olgularının Epidemiyolojik Araştırması

Epidemiological Research of Accident Cases Applying to the Emergency Room of Adana Social Insurance Association Hospital

Songül DURUKAN, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 80 Sayfa, Halk Sağlığı Programı

Danışmanı: Doç.Dr. Elçin YOLDAŞCAN

Özet

Bu araştırma ile Adana Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi Acil Servisine başvuran 202 kaza olgusunun epidemiyolojik özellikleri, önceden hazırlanan veri formunun yüzyüze görüşülmesi sonrasında değerlendirilerek sunuldu.

Kaza olgularının yaş ortalamasının 27.8 ± 1.3 olduğu, % 81.2'sinin erkek, % 18.8'inin kadın, % 51.0'inin bekar, % 48.0'inin evli, % 50.0'inin okur yazar veya ilkökul mezunu, % 54.5'inin sigortalı çalışan olduğu saptandı. Bu kazazedelerinin bulgularına göre % 30.7'sinin trafik kazası, % 26.7'sinin iş kazası, % 23.3'ünün ev kazasına uğradığı, kazaların % 46.5'inin 8⁰¹-12⁰⁰ saatleri arasında olduğu, kaza geçirenlerin % 50.0'sinin 15 dakikadan daha uzun sürede (16-30 dakika) hastaneye getirildiği, trafik kazalarının % 27.4'ünün Cumartesi-Pazar, tüm kazaların % 20.8'inin Cuma günü olduğu, kazaların % 78.7'sinin şehir içinde, % 21.3'ünün şehir dışında, %63.4'ünün dikkatsizlik sonucunda olduğu, kazazedelerin %46.5'inin ailelerince hastaneye getirildiği, iş kazası ve ev kazası geçirenlerde açık yaralanma, trafik kazası geçirenlerde ise kapalı yaralanmalar olduğu, kazazedenin % 87.6'sına tetanoz aşısı uygulandığı, % 32.2'sinin üst ekstremitelerine yaralanmasına maruz kaldığı belirlendi. Kazazedelerin % 61.9'unun ayaktan, % 33.1'inin yatırılarak, % 5.0'inin da sevk edildiği ve bunlardan % 59.4'ünün iyileştiği % 38.6'sının geçici iş

göremezlik, % 2.0'ının daimi iş göremezlik raporu aldığı saptandı.

Üretken çağdaki insanlarımızı hedef alan kazalarda dikkatsizlik ve eğitimsizlik ön planda gelmektedir. Bu konuda eğitimlere ve kazalar ile ilgili epidemiyolojik çalışmalara ağırlık verilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Kaza, Yaralanma, Acil Servis, Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi.

Abstract

This research investigated epidemiological characteristics of 202 accident cases applying to the Emergency Room of Adana Social Insurance Association Hospital. The data were collected using questionnaires filled by face to face interviews.

The mean age of accident cases was found to be 27.8 ± 1.3 , with male to female ratio of 81.2 % to 18.8. While 51.0 % were found to be single, 48.0 % were married. Literate or primary school graduates consisted 50.0 % of cases. The insured workers held a percentage of 54.5. The distribution of accident types were found to be as follows: traffic accidents (30.7 %), work accidents (26.7 %), home accidents (21.3 %). The 46.5 % of accidents had happened between 8⁰¹-12⁰⁰. The 50.0 % of accident victims were transported to a hospital in a

period of time longer than 15 minutes (16-30 minutes). While the majority (27.4 %) of traffic accidents had occurred on Saturday and Sunday, the 20.8 % of all accidents occurred on Fridays, with 78.7 % occurring in urban areas, 21.3 % occurring in rural areas, 63.4 % due to carelessness. The 46.5 % cases were transported by their families, the work accidents and home accidents were open wounds and the traffic accidents were blunt trauma. The 87.6 % of accident cases had received tetanus vaccines,

32.2 % had upper extremity injuries. The 38.1 % of cases were hospitalized, 59.4 % were cured, 38.6 % were reported as temporary and 2.0 % as permanent physically disable.

Carelessness and lack of education come to the fore in accidents injuring people at productive ages. Education and epidemiological studies related to accidents should be emphasized.

Key Words: Accident, Injury, Emergency Room, Social Insurance Association Hospital.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine Menopoz Nedeni İle Başvuran Kadınların Sağlık Sorunlarının Tanımlanması ve Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi

The Determination of Health Problems of Women with Menopausal Complaints Attending the Gynecology and Obstetrics Polyclinic of Çukurova University's Medical Faculty Hospital and the Evaluation of the Causative Factors

Nuriye KABUKÇU, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 133 Sayfa, Halk Sağlığı Programı

Danışmanı: Prof.Dr. Muhsin AKBABA

Özet

Bu çalışmada menopoz dönemindeki kadınların menopoza bağlı sağlık yakınmaları, menopoza giriş nedenleri ve ortalama menopoz yaşları ve bunlara etki eden faktörler ile HRT (Hormon Replasman Tedavisi) kullanma durumları incelenmiştir.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine menopoz nedeni ile başvuran 297 kadın araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Kadınların % 51.9'u postmenopozal dönemde, % 48'i ise premenopozal dönemde olduğu saptandı. Menopoza giriş nedenleri incelendiğinde kadınların % 49.5'i doğal, % 28.3'ü cerrahi, % 3.7'si ise ruhsal travma sonucu menopoza girdiği bulundu. Doğal olarak menopoza girenlerin menopoz yaş ortalaması 46.5 yaş olarak saptandı. Sigara kullanımı ve menarş yaşı ile menopoza giriş yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu saptandı. Sigara kullananların 1.9 yıl daha erken menopoza girdikleri ve menarş yaşı küçüldükçe menopoza giriş yaş ortalaması büyümekte idi. OKS kullanımı, gebelik sayısı ve adet düzeni ile menopoza giriş yaşı arasında anlamlı ilişki olmadığı saptandı. Premenopozal ve postmenopozal dönemde en sık rastlanan

yakınmalar; ateş basması-terleme-üşüme ve sinirlilik-anksiyete ve ajitasyon şikayetleri idi. Ev hanımı olan kadınların yakınmalarının çalışan ve emekli olan kadınlardan daha yoğun olduğu bulundu. Araştırma grubundaki kadınların % 64.3'ünün HRT kullanmadığı, % 35.7'sinin kullanıyor olduğu ve HRT kullanımının menopozal yakınmaları önemli ölçüde iyileştirdiği saptandı.

Anahtar Sözcükler: Klimakteryum, Menstrüasyonun kesilmesi, Osteoporoz, Östrojen, Sıcak Basması.

Abstract

This study performed among women at menopause examined health complaints related to the menopause, factors initiating the menopause, the mean age for menopause and affecting factors, in addition to hormone-replacement-therapy (HRT) usage status. The study covered 297 women attending the Gynecology and Obstetrics Polyclinic of Çukurova University's Medical Faculty Hospital, with complaints of menopause. While 51.9% of women were at post-menopausal period, 48.0% were at pre-menopausal period. The menopause was initiated by natural causes (49.5%), causes

(28.3%) and by psychological trauma (3.7%). The mean age for natural menopausal initiation was found to be 46.5. Smoking and menarche age were found to statistically alter the menopausal initiation age. Smokers were found to start menopause 1.9 years earlier and the mean menopausal initiation age was found to be higher with the decrease in the menarche age. The use of oral contraceptives, the frequency of pregnancies and the menstrual patterns were found not to alter statistically the menopausal starting age. The use of oral contraceptives, the frequency of pregnancies and the menstrual patterns were found not to alter

statistically the menopausal starting age. The most frequent complaints in pre and post-menopausal period were found to be hot-flushes-sweating-cold feeling, irritability-anxiety and agitation. The complaints were observed more frequently among house-wives in relation to working or retired women. The 64.3 % of women studied had no history of HRT. The 35.7 were found to be on HRT with a lower frequency of menopausal complaint.

Key Words: Cessation of menstruation, Climacterium, Estrogen, Hot-flushes, Osteoporosis.

Ç.Ü.Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniğine Başvuran 15-49 Yaşındaki Evli Kadınların I.Basamak Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Durumu ve Etkileyen Faktörlerin Araştırılması

Usage Of Primary Health Care Status of Married 15-49 Years Old Women Applying to the Obstetrics and Gynaecology Clinic of Balcalı Hospital in Çukurova University's Medical Faculty and Effecting Factors

Emine ÖZTÜRK, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 85 Sayfa, Halk Sağlığı Programı

Danışmanı: Doç.Dr. Elçin YOLDAŞCAN

Özet

Bu çalışmada 15-49 yaşındaki evli kadınların üniversite hastanesine başvurularından önce I. Basamak sağlık hizmetlerini kullanma durumu ve etkileyen faktörler incelenmiştir.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Balcalı Hastanesi Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniğine başvuran 15-49 yaşında 500 evli kadın araştırma grubunu oluşturmuştur. Kadınların yaş ortalaması 32.2 ± 0.4 'dü. kadınların % 76.6'sının emekli sandığına bağlı olduğu saptandı. Kadınların % 85.0'i şehirde oturmaktaydı. Kadınların % 76.0'sının sağlık ocağına başvurduğu görüldü.

Kadınların % 91.8'inin sağlık ocağında hangi hizmetlerin verildiğini bildikleri saptandı. Sağlık ocağına giden kadınların % 92.1'inin hangi hizmetlerin verildiğini bildiği, sağlık ocağına gitmeyen kadınların % 90.8'inin bildikleri saptandı. Kadınların buldukları yerde sağlık ocağı bulunması beyanı ile, sağlık ocağına müracaatları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu. Sağlık ocağına giden kadınların % 95.2'sinin poliklinik hizmetini doktordan, % 63.5'inin aile planlaması hizmetini doktordan, % 69.0'unun sağlık eğitimini doktordan, % 51.6'sının aşılama hizmetini hemşireden, almak istedikleri saptandı.

Kadınların sağlık ocağı çalışanlarından beklentilerinin % 86.4 ile (ilgi, güven, güler yüz, açıklayıcı bilgi)'nin tamamını bekledikleri saptandı. Kadınların son 3 ay içinde % 35.7'sinin üniversite hastanesine müracaat ettikleri saptandı. Kadınların eğitim durumları ile son 3 ay içinde müracaat ettikleri kurum arasında istatistiksel anlamda bir fark olmadığı saptandı.

Kadınların % 71.4'ünü bu şikayetleri için daha önce sağlık ocağına başvuranlar ve üniversitede uzman doktor olduğu için üniversiteyi tercih edenler oluşturmaktadır.

Anahtar Sözcükler: 15-49 Yaş Evli Kadınlar, Sosyal Güvence, III.Basamak Sağlık Hizmeti, Temel Sağlık Hizmeti.

Abstract

In this study usage of primary health care status of 15-49 years old women before application to the University Hospital and effecting factors were examined.

The study group consisted of 500 married women in the age range of 15 to 49 years applying

to the Obstetrics and Gynecology Clinic of Balcalı Hospital in Çukurova University's Medical Faculty. The mean age was found to be 32.2 ± 0.4 among the women 76.6 % were covered by the Fund For The Retired, and 85.0 % were resident at the city center. The application rate to the primary health care units (PHCU) was found to be 76.0 %. The services provided at PHCUs were familiar to 91.8 % of women included in the study. This percentage was 92.1 % and 90.8 % for women attending PHCUs and those not attending, respectively. The presence of a PHCU in the residence area caused statistically significant difference at the application rates to PHCU. The women attending PHCUs selected the physician for the provider of polyclinic services (95.2 %), of family planning services (63.5 %) and of health education (69.0 %), while the nurse was selected by 51.6 % of women as

provider of vaccination services. In case of application to the PHCU, interest, confidence, friendly approach, explanation were expected in a whole by 86.4 % of women. A total of 35.7 % of women had attended to the University Hospital in the last 3 months, while educational status did not effect statistically the choice of health institution attended in the last 3 months.

It was found that 71.4 % of women, preferring the University Hospital for their complaints due to the presence of a specialized physician had previously attended to the PHCU with the same complaints.

Key words: Married 15-49 Years Old Women, Social Insurance, Primary Health Care, Tertiary Health Care, Basic Health Services.

KULAK BURUN BOĞAZ ANABİLİM DALI

Adana – 2000

Periferik Fasial Paralizili Hastalarda Odyolojik Bulguların Değerlendirilmesi

Evaluation of Audiological Data In Patients with Peripheral Facial Paralysis

Funda Akar AYÇIN, Yüksek Lisans, 2000, 40 Sayfa, Kulak Burun Boğaz Programı

Danışmanı: Prof.Dr. Fikret ÇETİK

Özet

Çalışmamızda, Çukurova Üniversitesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalına başvuran ve periferik fasial paralizili tanısı konan 33 hastada odyolojik testlerin tanıdaki ve tedavideki değerini, özellikle bu hastalarda kaybolan akustik refleksin düzelmesi ile paralizinin iyileşme zamanı arasındaki ilişkiyi araştırdık. Hastaların hepsinde saf ses işitme eşikleri, konuşma odyometrisi ve timpanogramları normal sınırdaki bulundu ve kontroller sonunda da istatistiksel olarak hiçbir değişiklik gözlenmedi.

Kontralateral akustik refleks testinde ise, periferik fasial paralizili 33 hasta ilk geldiğinde; 15'inde bilateral refleks kaydedilirken, 18 hastada paralizili tarafta refleks kaydetmedik. Kontroller sonucunda 32 hastada refleks kaydettikten sonra, klinik gözlemlerde fonksiyonel düzelme de gözledik. Sadece bir hastada hem refleks hem de fonksiyonel düzelme gözlemledik.

Çalışmamızın sonucunda periferik fasial paralizili hastalarda, akustik refleks testinin fasial paralizinin prognozunu belirlemede yararlı bir test olabileceği kanısına vardık.

Anahtar Sözcükler: Periferik fasial paralizili, Saf ses, Konuşma odyometrisi, Akustik impedans, Akustik refleks.

Abstract

In this research, we studied the applicability of the audiological tests on the diagnosis and treatment of the 33 patients of peripheral facial paralysis. In particular, we studied the relationship between the recovery times of peripheral facial paralysis and acoustic reflex.

For all the patients pure tone thresholds, speech audiometries and tympanograms were found to be within the normal range; and in the above mentioned properties no statistically significant deviations were observed.

Contralateral acoustic reflex measurements have shown that when the patients with peripheral facial paralysis first came, only 15 of the patients had bilateral reflex, and the remaining 18 patients did not have any reflex at all. In the tests performed, following the first, we have observed that recovery of reflex in 32 patients was followed by the recovery from paralysis. Only in one patient no recovery of reflex and paralysis was observed.

Our work suggests that acoustic reflex tests will be useful in predicting the recovery of peripheral facial paralysis.

Key Words: Peripheral facial paralysis, Pure tone, Speech audiometries, Acoustic impedance, Acoustic reflex.

MİKROBİYOLOJİ ANABİLİM DALI

Adana – 1999, 2000

Sağlıklı ve Lösemili Çocuklarda VZV (Varicella Zoster Virusu)'na Karşı Antikor Sıklığı

The Incidence Of Antibodies To VZV (Varicella Zoster Virus) In Healthy Children And Children With Leukemia

Reva ERGİN, Yüksek Lisans Tezi, 1999, 43 Sayfa, Mikrobiyoloji Programı

Danışmanı: Doç.Dr. Fügen YARKIN

Özet

Akut lenfoblastik lösemi (ALL)'li çocuklarda Varicella zoster virusuna karşı spesifik IgG antikor cevabını araştırmak amacıyla yapılan bu çalışmada 1-15 yaş arası değişen 60 ALL'li çocuğa ait serum örnekleri ELISA ile değerlendirildi. Ayrıca ALL dışı malignansisi olan 28 çocuk ile kontrol grubu olarak 81 sağlıklı çocuk çalışmaya alındı. ALL'li çocukların 33 (%55)'ünün ALL dışı malignansili çocukların 14 (%50)'ünün ve sağlıklı çocukların 70 (%86.4)'ünün VZV IgG yönünden seropozitif olduğu tespit edildi. Sonuç olarak, çalışmaya alınan ALL'li çocuklarda VZV enfeksiyonuna karşı duyarlılık %45'lik bir oranla yüksek bulundu. Bu nedenle ALL'li çocuklarda VZV'na karşı immünitenin araştırılarak seronegatif kişilere varicella aşısı uygulanmasının bu yüksek risk grubunda yer alanlarda VZV enfeksiyonuna bağlı komplikasyonların gelişmesini önleyeceği düşünüldü.

Anahtar Sözcükler: Akut lenfoblastik lösemi, Varicella aşısı, Varicella Zoster Virus.

Abstract

This study was planned to investigate specific IgG antibody response in children with acute lymphoblastic leukemia (ALL). For this purpose the serum samples belong to 60 children with ALL (1-5 aged), 28 children with malignancy except ALL and 81 healthy children were evaluated by ELISA test. VZV IgG seropositivity was detected in 33 (55%) of children with ALL, 14 (50%) of children with other malignancy and 70 (86.4%) of healthy children. In conclusion the sensitivity of VZV infection was relatively high with the rate of 45%. For this reason, screening of immunity to VZV in children with ALL and administration of varicella vaccine to children who are seronegative will prevent complications of VZV infections in this high risk group.

Key Words: Acute lymphoblastic leukemia, Varicella vaccine, Varicella zoster virus.

Herpes Enfeksiyonlarında Kullanılan Anti Herpetik İlaçlarla Bitkisel Ekstraktların Antiviral Etkilerinin Karşılaştırılması

The Comparison of Antiviral Activities of Antitherpetic Drugs and Plants Extraction in Herpes Infection

Öznur UYANIK, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 44 sayfa, Mikrobiyoloji Programı

Danışmanı: Prof.Dr. Adil ALLAHVERDİYEV

Özet

Herpes simplex virus (HSV)'un oluşturduğu enfeksiyonlar virus hastalıkları arasında önemli bir yer tutar. Özellikle HSV tip 2 insanlarda neonatal enfeksiyonlar ve serviks kanseri gibi oldukça ciddi ve ölümlü sonuçlanabilen enfeksiyonlara sebep olur. HSV'un tedavisinde asiklovir, sitarabin, vidarabin gibi antiviral ilaçlar kullanılmaktadır. Ancak genital enfeksiyonların tedavisinde asiklovir'in bile yetersiz olduğu ayrıca HSV-2'nin bu ilaca direnç kazandığı bildirilmiştir. Bu sebeple son yıllarda HSV'larına karşı yeni antiviral ilaçların, özellikle bitkisel kökenli ilaçların araştırılmasına daha fazla önem verilmektedir.

Bu çalışmada amaç; Çukurova bölgesinin ekolojik koşullarında yetiştirilen *Melissa officinalis* L'nin uçucu yağının in vitro şartlarda HSV-1 ve HSV-2'ye karşı antiviral etkisinin ilk kez araştırılması, sentetik (asiklovir) ve yarı sentetik (vepesit) ilaçların antiviral etkileriyle karşılaştırılmasıdır. Deneyler HSV-1 ve HSV-2 ile HEp-2 devamlı hücre kültüründe yapıldı. Sonuçlar morfolojik, flow sitometrik ve biyokimyasal olarak değerlendirildi.

Yapılan deneylerde *Melissa officinalis* L'nin ve vepesid'in HSV-2'ye karşı antiviral etkisi ilk kez tespit edilmiş, asiklovir ve vepesitin antiviral etkisi 100DKID₅₀'de %100 olduğu, *Melissa officinalis* L'nin 1DKID₅₀'de %71 ve 10DKID₅₀'de %38 olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, antiviral ilaç ve bileşiklerin toksik

ve antiviral etkisinin belirlenmesinde kullanılan klasik metodların yanında, araştırılan biyokimyasal parametrelerden (H⁺, pH, pCO₂, pO₂, Na⁺, K⁺, Ca⁺) pCO₂, Na⁺ ve K⁺'un önemli olduğu bulunmuş ve çalışmalarımızda kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Asiklovir, HEp-2, HSV-1, HSV-2, *Melissa officinalis* L, vepesid

Abstract

Infection caused by Herpes Simplex Virus (HSV) occupies an important place among viral diseases. HSV type-2 especially causes neonatal infections and serious diseases, like cervix cancer that can lead to death in humans.

In the treatment of HSV infections antiviral drugs like acyclovir, cytarabine and vidarabine are used. In the treatment of genital herpes infections. However, even acyclovir is not enough, and HSV type 2 have been reported to acquire resistance against this drug. For this reason much attention has been focussed on new antiviral drugs against herpes simplex viruses and special importance has been given to investigations on drugs of plant origin.

In this study, the aim was to investigate for the first time the antiviral effects of the volatile lipids of

Doktora ve Yüksek Lisans Tez Özelleri

Melissa officinalis L, a plant growing under the ecological conditions of the Çukurova area, under in vitro conditions against HSV type 1 and HSV type 2 and to compare its antiviral effects with those of the synthetic (acyclovir) and vepesit was 100% at 100DKID₅₀, that of *Melissa officinalis* L was 71% at 1 DKID₅₀ and 38% at 10 DKID₅₀. Also in our analysis apart from the classical methods (morphological assesment) used in the

determination of the toxic and antiviral effects of antiviral drugs and compounds, other biochemical parameters (H⁺, pH, pCO₂, pO₂, Na⁺, K⁺, Ca⁺ etc.) pCO₂, Na⁺ and K⁺ were found to be important and so, were taken into account.

Key Words: Acyclovir, HEp-2, HSV-1, HSV-2, *Melissa officinalis* L, vepesid.

***Mycobacterium Tuberculosis* İzolatlarında Rifampisin Direncinin Tespiti**

Determination of Rifampicin Resistance In Isolates of *Mycobacterium tuberculosis*

Meral ÇEKEM, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 45 Sayfa, Mikrobiyoloji Programı

Danışmanı: Prof.Dr.Fatih KÖKSAL

Özet

Tüberküloz hala tüm dünyada yüksek morbidite ve mortaliteyle seyreden infeksiyonlar arasında yer almaktadır. Dünya nüfusunun yaklaşık 1/3'ü tüberküloz ile infektidir ve her yıl yaklaşık 3-10 milyon yeni olgu tüberkülozlar arasına katılmaktadır. Muhtemelen 1990-2000 yılları arasında 30 milyon kişi tüberküloz ve bağlı komplikasyonlar sebebi ile kaybedilmiştir. Mortalitedeki artış geç konulan tanının yanısıra Çoklu İlaç Direnci (ÇİD) gösteren suşların giderek artan insidansla görülmesine bağlanmaktadır. Mortalitenin azaltılmasında ve çoklu ilaç direnci gösteren tüberküloz (ÇİD-tbc) suşlarının tanımlanmasında hızlı tekniklerin yaratılması son derece önemlidir. Tedavide sadece direkt ARB ve kültür sonuçları yerine her bir hastadan izole edilen tüberküloz suşlarının antibiyotik duyarlılık kalıpları yönlendirici olmalıdır. Tüberküloz suşlarında anti-mikobakteriyal ilaçlara duyarlılığın tespiti yaygın olarak Löwenstein-Jensen veya Middle Brook Agar besiyerinde üremenin engellenmesine göre yapılmaktadır. Bu yöntemlerle sonuçlar 3-4 hafta içinde alınmaktadır. İlaç direncinin hızlı tespitinde moleküler tekniklerin kullanılması bir çözüm olarak düşünülmüş ve genom üzerinde antimikrobiyal dirence sebep olan mutasyonlar araştırılmıştır. Bu amaçla ya nükleotid dizi analizi yapılmış veya hibridizasyon, restriksiyon analiz, heterodoublex ve Single Strand Confirmational Polymorphism (SSCP) dizi analizleri kullanılmıştır.

Biz bu çalışmada akciğer tüberkülozu tanılı 82 hastaya ait balgam örneklerinden izole edilen 42 (% 51.1) *M.tuberculosis* suşunun rifampin direncini "direnc-oran" ve SSCP metoduyla araştırdık. Örneklerin 8 (% 19.1) tanesi direnc-oran metoduyla dirençli bulunurken, bu örneklerin 6(%75) tanesi SSCP yöntemiyle de pozitif bulundu.

Anahtar Sözcükler: Çoklu ilaç direnci (ÇİD), *Mycobacterium tuberculosis*, Rifampisin, Single Strand Confirmational Polymorphism (SSCP).

Abstract

Tuberculosis continues to occupy an important space among infections diseases with high morbidity and mortality throught the world. Approximately one-third of the world's population is infected with tuberculosis and every year about 3-10 million new tuberculosis cases appear. It has been estimated that between the years of 1990 and 2000, 30 million lives have been lost though tuberculosis and it's associated complications. This increase in mortality has been attributed to not only the delay in making diagnosis but also to the ever increasing incidence with which Multi-Drug Resistant (MDR) species are encountered.

The development of fast techniques is of almost importance in reducing mortality and the early identification of MDR-tuberculosis species. Instead of only direct ARB and culture results. The

antibiotic susceptibility pattern of the tuberculosis species isolated from each individual patient should determine the course of therapy. Determination of antimicrobial drug resistance among tuberculosis species is generally performed by examining the inhibition of its growth in Lowenstein-Jensen or Middle-Brook agar media. Results are obtained from these methods within 3-4 weeks. Use molecular techniques has been thought of as a solution in the prompt determination of drug resistance and investigations have been carried out on mutations that lead to antimicrobial resistance on the genome. In this high either nucleotide series analysis or hybridisation, restriction, analysis, heterodoublex or

Single Strand Conformational Polymorphism (SSCP) series analysis were used.

In this study we investigated the rifampicin resistance of 42 (51.1%) Mycobacterium tuberculosis species isolated from sputum specimen of 82 patients with diagnosis of lung tuberculosis using the "resistance-ratio" and SSCP methods.

Whilst 8 (19.1%) of the specimen were found to be resistance by the "resistance-ratio" method only 6 (75%) were positive by the SSCP method.

Key Words: Multi drug resistance, Mycobacterium tuberculosis, Rifampicin, Single Strand Confirmational Polymorphism (SSCP).

Fabrika İşçilerinde Yüzeysel Mikozların Sıklığı ve Etkenleri

The Prevalence and Causative Agents of Superficial Mycoses In Factory Workers

Esra ÇELİK, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 37 sayfa, Mikrobiyoloji Programı

Danışmanı: Yard.Doç.Dr.Macit İLKİT

Özet

Son yıllarda tıbbi mikolojinin ilgi odağı, yüzeysel mikozların toplumda gerçek prevalans verilerini gösteren çalışmalara yönelmiştir. Bu çalışmaların hemen tamamı ilkokul, kışla, yurt, spor salonları ve fabrika gibi toplu yaşanan yerlerde yapılan kitle taramalarıdır. Çalışmada, pamuk yetiştiriciliği ile tanınan Adana'nın İ merkezinde bulunan bir tekstil fabrikasında çalışan işçiler yüzeysel mikozlar yönünden incelendi ve mikozların iş ortamı ve çalışma koşulları ile ilişkileri değerlendirildi. Araştırmaya, yaşları 19-52 (ort: 33.7 ± 6.8) arasında değişen 378'i (%87.7) erkek, 53'ü (%12.3) kadın toplam 431 tekstil işçisinin katılması sağlandı.

Direkt bakı ve/veya kültür yöntemi ile 73(%16.9) işçide yüzeysel mikoz saptandı. Bu olgulardan 56'sında (%76.7) dermatofitoz, sekizinde (%11.0) pityriasis versicolor görüldü, dokuz (%12.3) olguda ise etken izole edilemedi. Dermatofitoz etkeni olarak yalnızca *Trichophyton rubrum* (%57.1) ve *T.mentagrophytes* (%42.9) soyutlandı. Gerek bu çalışma gerekse literatür bulgularının ışığında tekstil işçileri yüzeysel mantar infeksiyonları ve özellikle *Tinea pedis*- yönünden risk grubu olarak kabul edildi. Ayrıca araştırmanın yapıldığı fabrikada cinsiyet, yaş grubu ve çalışılan bölümün yüzeysel mikozların görülme sıklığını etkilemediği saptandı.

Anahtar Sözcükler: Dermatofitoz, Dermatomikoz, Pityriasis versicolor, *Trichophyton mentagrophytes*, *Trichophyton rubrum*, Türkiye.

Abstract

Recently, the focus of medical mycology has been directed towards the real prevalence data of superficial mycoses studies of the population. The majority of these studies are group searches which have been done in environments such as primary schools, army camps, dormitories, gymnasiums and factories. In one of these studies, the workers of a textile factory in the centre of Adana which is famous for the growth of cotton were screened for superficial mycoses and considered relation between mycoses and working conditions. In total 431 textile workers were examined. Of these 378 (87.7%) were male, 53 (12.3%) were female. The ages of the workers were between 19-52 (man 33.7 ± 6.8). In 73 (16.9%) workers were diagnosed with superficial mycoses by microscopy and/or culture. Of these 56 (76.7%) were seen dermatophytoses, in the 8 (11.0%) were seen Pityriasis versicolor. No causative fungal species could be identified in 9 (12.3%) cases. Only *Trichophyton rubrum* (57.1%) and *T.mentagrophytes* (42.9%) were isolated as a causative agents of dermatophytosis. The results of this study and also previous studies represent that textile workers have been accepted as risk group especially for *Tinea pedis* and superficial fungal infections. Finally, in this particular study sex, age or area worked in the factory had no

effect on the prevalence of the superficial mycoses.

Key Words: Dermatomycoze, Dermatophytose, Pityriasis versicolor, Trichophyton mentagrophytes, Trichophyton rubrum, Türkiye.

PARAZİTOLOJİ ANABİLİM DALI

Adana – 2000

Adana ve Çevresindeki Çeşitli Sağlık Kuruluşlarından Elde Edilen Dışkı Örneklerinde *Entamoeba Histolytica*'nın Kültür, Boyama ve Elektroforez Yöntemleriyle Diğer Amip Türlerinden Ayrılması

The Differentiation of *Entamoeba histolytica* From The Other Species by Using Culture, Stain and Electrophoretic Methods Which are Got From Adana and The Various Health Foundations

Serdar ŞANLI, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 54 Sayfa, Parazitoloji Programı

Danışmanı: Prof.Dr.Kadri ÖZCAN

Özet

Dünyanın her yanında yaygın olarak görülen amöbiyoz, hem gelişmekte olan hem de gelişmiş ülkelerde önemli bir halk sağlığı sorunudur. Diğer parazit hastalıklarında olduğu gibi amöbiyoz, özellikle gelir durumunun düşük olduğu ve sanitasyon bozukluğu olan yerlerde daha sık gözlenmektedir. Enfekte olmuş kişilerin ancak %10'unda invaziv amöbiyoz görülürken büyük çoğunluğunda belirtisiz seyretmektedir.

Amip taşıyabilen belirtisiz kişiler, hem kendileri için invaziv hastalık riski taşıırken hem de çevre için bulaş kaynağı olmaktadır.

Klinik yakınmalı hastalardan elde edilen örnekler doğrudan trikrom boyama yapıldı ve Robinson besiyerine ekildi. Malik enzim kullanılarak yapılan izoenzim elektrofrez ile elde edilen sonuçlar karşılaştırıldı.

Sağlık kuruluşlarının kendi personeli tarafından *Entamoeba histolytica* tanısı konan 150 örnekten bizim çalışmamızda yalnızca 36 (%24)'sına trikrom boyama ve kültür yöntemiyle amip tanısı kondu. Bu örneklerden 4 (%11.11)'ü *Entamoeba histolytica* olarak değerlendirildi.

Anahtar Sözcükler: *Entamoeba histolytica*, elektrofrez, trikrom boyama, Robinson besiyeri.

Abstract

Throughout the world amebiasis is a common medical problem both in developed and developing countries. As with other parasitic infections, amebiasis is a consequence of poverty and bad sanitary conditions, while 10% at infected patients suffer invasive amebiasis, the remaining asymptomatic. The asymptomatic carriers with amoeba carry the risk at invasive amebiasis and may also transmit the organism to susceptible hosts.

The samples which are got from the clinically suffering patients; are painted with Trichrome and inoculated to Robinson's medium. And we compared the results of isoenzyme electrophoresis in which Malic enzyme used.

The own personels of the Health Foundations showed *Entamoeba histolytica* in 150 samples whereas we showed only 36 (24%) amoeba and 4 (11.11%) of them were *Entamoeba histolytica*.

Key Words: *Entamoeba histolytica*, electrophoresis, trichrome stain, Robinson's Medium.

TIBBİ BİYOLOJİ ANABİLİM DALI

Adana – 2000

Adana Yöresinde Sık Rastlanan Sivrisinek Türlerinin Karyotip Analizi ve Total DNA İzolasyonu

Karyotype Analysis and Total DNA Isolation of The Mosquitoes Frequently Encountered in Adana Region

Songül BUDAK, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 56 sayfa, Tıbbi Biyoloji Programı

Danışmanı: Prof.Dr.Mülkiye KASAP

Özet

Sivrisinek türlerinin tanısında temel olarak morfolojik özellikler kullanılmaktadır. Ancak bazı türler bu özellikler sayesinde ayıramamaktadır. Bu durumda sitogenetik ve moleküler genetik özelliklerden yararlanılmaktadır. Politen kromozomlar tüm türlerin tanısında çeşitli nedenlerle dolayı kullanılamamaktadır. Böylece mitotik kromozomlar sitogenetik çalışmalarda önem kazanmaktadır.

Sivrisineklerde yapılan sitogenetik çalışmalar sonucu, Chagasia bathana ($2n=8$) türü hariç, tüm türlerin $2n=6$ diploid kromozoma sahip oldukları belirlenmiştir.

Sivrisineklerde karyotip çalışmaları için beyin, testis ve ovaryumlar kullanılmaktadır. Bizim çalışmalarımızda da beyin ve testis kromozomları kullanılmıştır. Çukurova yöresinde bol bulunan Anopheles sacharovi, Anopheles superpictus ve Culex pipiens üzerinde yapılan sitogenetik çalışmalar sonucu bu türlerin 3 çift kromozoma sahip olduğu görüldü. Kromozomlar büyükten küçüğe doğru dizildiğinde III nolu otozomal kromozomun en büyük, II nolu otozomal kromozomun orta büyüklükte ve I nolu kromozomun en küçük ve seks kromozomları olduğu belirlendi. Seks kromozomlarının An. sacharovi ve An. superpictus'ta seks dimorfizmi (X,Y) gösterdiği fakat Cu. pipiens'te seks dimorfizmi göstermediği saptandı. Kromozomlarda C-bantlama yöntemi kullanılarak her üç türe ait bant

biçimleri belirlendi. Kromozomlardaki bant biçimleri ile kromozom büyüklüklerinin üç türde birbirinden farklı olduğu gözlemlendi. Buna göre Cu. pipiens'in üç tür arasında en büyük kromozomlara, An. sacharovi'nin orta büyüklükte ve An. superpictus'un en küçük kromozomlara sahip olduğu tespit edildi. Bu üç türün ergin ve larvalarından ölçülen total DNA miktarları arasında ise belirgin bir farka rastlanmadı.

Anahtar Sözcükler: C-bantlama, Kromozom, Mitotik karyotip, Sivrisinekler, Total DNA

Abstract

Generally, morphological characters have been used for the identification of mosquito species. But it is not possible to identify some of the species through these characters. In this case, cytogenetic and molecular genetic evidences could be considered as identification measures. For example, structural characteristics of polytene chromosomes can not be used as parameters of identification in all species for various reasons. So that the characteristics of mitotic chromosomes are taken into consideration.

It has been determined through various investigations that the mosquitoes have $2n=6$ chromosomes, except for Chagasia bathana which has $2n=8$. The chromosomes of brain, testis and ovary have been used for the preparation of

karyotype analysis. We also prepared karyotypes from brain and testis tissues in our studies. As a result of our studies we demonstrated that *Anopheles sacharovi*, *Anopheles superpictus* and *Culex pipiens* have 3 pairs of chromosomes. The chromosomes were numbered from III to I according to their diminishing sizes. The number III is the biggest otosomal chromosome, the number II is the intermediate otosomal chromosome and the number I is the smallest and the sex chromosome. Sexes have been differentiated (X,Y) in *An. sacharovi* and *An. superpictus*, but not in *Cu. pipiens*. The banding patterns of the chromosomes of the three species have been characterized using C-banding technique.

The banding patterns and the size of the chromosomes were found to be different among three species. As a result, *Cu. pipiens* found to have the biggest chromosomes of all three and *An. sacharovi* has intermediate size chromosomes and *An. superpictus* has the smallest chromosomes.

Differences in the amount of total DNA measured in the larva and adult of the three species were not statistically significant.

Key Words: C-banding, Chromosome, Mitotic karyotype, Mosquitoes, Total DNA.

Bakteriofaj T4 Lizozim Geninin (*Gen e*) Plazmid Vektörler ile Klonlanması

Cloning of Bacteriophage T4 Lysozyme Gene (Gene e) With Plasmid Vectors

Ali İrfan GÜZEL, Yüksek Lisans Tezi, 2000, 75 Sayfa, Tıbbi Biyoloji Programı

Danışmanları: Prof.Dr. Halil KASAP, Doç.Dr. Numan ÖZCAN

Özet

Lizozim (EC 3.2.1.17), prokaryotik hücre duvarlarının peptidoglikan heteropolimerlerinde bulunan N-asetil glukozamin (NAG) ve N-asetil muramik asit (NAM) arasındaki β -1,4 glikosidik bağlarının hidrolize olmasını katalizleyen bir enzimdir.

Bu çalışmada, bakteriofaj T4 lizozim geninin (*gen e*) pUC18 ve pRS416 vektörlerini kullanarak *Escherichia coli*'de klonlanması amaçlanmıştır. *Gen e*'nin T4 genomundan PCR ile amplifikasyonu için Bam HI tanıma dizisine sahip primerler dizayn edildi. Vektörlerin ve PCR ürününün Bam HI endonükleaz ile kesiminden sonra ligasyon reaksiyonu ile iki rekombinant plazmid oluşturuldu ve pUC18L ve pRS416L olarak isimlendirildi. Bu plazmidleri taşıyan rekombinant *E. coli* hücrelerinin *gen e*'yi eksprese ettiği ve lizozim E olarak adlandırılan aktif T4 lizozimini besi ortamına salgıladığı tespit edildi. Aynı zamanda lizozim E'yi üreten *E. coli* klonlarının L ve LB besi ortamlarında lize olmaksızın ürettiği gözlemlendi. Fakat, kültüre alınan rekombinant bakteri hücrelerinin, non-iyonik su veya 10 mM'lık Tris pH 8.0 gibi osmatik dengeleyicilerin olmadığı hipotonik bir ortama alındıklarında osmatik basınca dayanamayarak kolayca patladığı görüldü. Rekombinant *E. coli*'nin hücre duvarının, üretilen lizozim E'nin etkisi ile zayıflatılmış olabileceği fakat besi ortamındaki tuz konsantrasyonu ile oluşturulan osmatik basıncın

ise duvarı zarar görmüş hücreleri lize olmaktan korumuş olabileceği düşünülmektedir.

Bu sonuçlar, *gen e*'yi taşıyan her hangi bir *E. coli* plazmid vektörü ile EDTA, lizozim ve SDS gibi hücre duvarı ve hücre zarını parçalayıcı ajanlar kullanmaksızın plazmid veya kromozomal DNA izolasyonunun kolaylaştırılabileceğini göstermektedir. pRS416L bu amaca yönelik olarak geliştirilmiş bir prototip mekik vektördür.

Anahtar Sözcükler: *E. coli*, T4 Lizozim geni, Klonlama, PCR, Plazmid vektörler

Abstract

Lysozyme (EC 3.2.1.17) is an enzyme that catalyzes the hydrolysis of glycosidic bonds between N-acetyl glucosamine (NAG) and N-acetyl muramic acid (NAM) which are present in peptidoglycan heteropolymers of prokaryotic cell wall.

In this study, it is aimed at the cloning of bacteriophage T4 lysozyme gene (*gene e*) in *Escherichia coli* using the pUC18 and pRS416 vectors. The primers with Bam HI recognition sites were designed for the PCR amplification of the *gene e* from T4 genome. After digesting the vectors and PCR product with Bam HI endonuclease, two recombinant plasmids were constructed by ligation reaction and called pUC18L

and pRS416L. It is determined that, recombinant *E. coli* cells harboring these plasmids were expressed the gene *e* and secreted the active T4 lysozyme called lysozyme E in the culture medium. At the same time it was observed that, *E. coli* clones producing lysozyme E were grown in L and LB medium without lysis. But it is seen that cultured recombinant cells did not withstand against osmotic pressure and burst out easily in the hypotonic environment which does not contain osmotic stabilizers such as non-ionic water or 10 mM Tris-HCl pH 8.0. It is suggested that the cell wall of the *E. coli* may be weakened by the action

of the lysozyme E, but the osmotic pressure created by the NaCl concentration in the medium may protect the damaged cells from lysis.

These results show that the isolation of plasmid or chromosomal DNA may be facilitated with any *E. coli* plasmid vectors bearing gene *e* even in the absence of cell wall and cell membrane disruptive agents such as EDTA, lysozyme and SDS. For this purpose, pRS416L is constructed as a prototype shuttle vector.

Key Words: Cloning, *E. coli*, PCR, Plasmid vectors, T4 Lysozyme gene.

Çukurova Üniversitesi Basımevi, 2001 - ADANA